

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความเป็นอิสระขององค์กรอัยการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. 2550

ชื่อผู้เขียน วัฒนพงศ์ วงศ์ใหญ่

หลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชากฎหมายมหาชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์กุลพล พลวัน	ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ ศิรินิล	กรรมการ
	อาจารย์ ดร.นุบผา อัครพิมาน	กรรมการ

บทคัดย่อ

พนักงานอัยการมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการอำนวยความยุติธรรมในการดำเนินคดีอาญาของรัฐ จึงมีความจำเป็นที่พนักงานอัยการต้องได้รับความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้เป็นไปอย่างเป็นกลาง เป็นธรรม ปราศจากการแทรกแซงดุลยพินิจหรือการดำเนินการจากฝ่ายใดหรืออิทธิพลใดไม่แตกต่างไปจากผู้พิพากษาในฝ่ายตุลาการ กฎหมายที่เกี่ยวข้องของทุกประเทศตลอดจนถึงข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศของสหประชาชาติและสมาคมอัยการระหว่างประเทศจึงได้กำหนดให้รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่พนักงานอัยการในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวและต้องให้หลักประกันว่าจะไม่มีการแทรกแซงความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการได้และเพื่อเป็นหลักประกันอย่างสูงสุดในความเป็นอิสระของพนักงานอัยการดังกล่าว ในต่างประเทศจึงได้มีการกำหนดรับรองความเป็นอิสระของพนักงานอัยการและองค์กรอัยการนี้ไว้ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 255 ได้กำหนดสถานะให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญที่มีหน่วยธุรการที่มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่นจากฝ่ายบริหาร ทั้งนี้โดยมีเจตนารมณ์ให้ความเป็นอิสระของพนักงานอัยการที่มีอยู่ตามพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2487 ให้มั่นคงขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ แต่จากการศึกษาพบว่าองค์กรอัยการ

ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 นี้ มิได้มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด แต่มีฐานะเป็นองค์กรทางการบริหารของฝ่ายบริหาร (Independent regulatory agency) ซึ่งทำให้องค์กรอัยการยังคงมีความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ต่อฝ่ายบริหารในฐานะเป็นที่ปรึกษากฎหมาย เป็นทนายความแผ่นดินของฝ่ายบริหารในทางคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครองรวมถึงหน้าที่อื่นๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องแต่องค์กรอัยการจะได้รับความเป็นอิสระทางการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่นจากฝ่ายบริหาร

การเปลี่ยนแปลงสถานะขององค์กรอัยการนี้ ย่อมมีผลให้ต้องพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอัยการที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับสถานะภาพขององค์กรอัยการตามรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพื่อให้พนักงานอัยการสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายได้อย่างโปร่งใสและเที่ยงธรรมต่อไป โดยเฉพาะเพื่อให้สถานะภาพขององค์กรอัยการในรัฐธรรมนูญมีความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์เชิงอำนาจหน้าที่กับฝ่ายบริหาร ผู้เขียนได้เสนอให้แก้ไขสถานะขององค์กรอัยการนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญในหมวดที่ว่าด้วยองค์กรทางบริหาร คือหมวด 9 ให้เป็นหมวดที่ว่าด้วยองค์กรของฝ่ายบริหาร อันประกอบด้วยคณะรัฐมนตรีและองค์กรอัยการ เช่นเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรโคโมริกา รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐหมู่เกาะฟีจี และรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งจะสามารถแสดงฐานะและความสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่ที่แท้จริงขององค์กรอัยการกับฝ่ายบริหารดังกล่าวได้

อย่างไรก็ดี อำนาจหน้าที่ขององค์กรอัยการในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก โดยมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีต่างๆตามรัฐธรรมนูญที่มาจากการตรวจสอบขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานอัยการและองค์กรอัยการมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและจากองค์กรอื่นๆ นอกจากนี้โดยที่อำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินคดีอาญาของรัฐ ซึ่งในต่างประเทศล้วนยอมรับว่าองค์กรอัยการเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจทางตุลาการ ผู้เขียนจึงเห็นว่าองค์กรอัยการควรมีฐานะเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร โดยควรกำหนดฐานะขององค์กรอัยการตามรัฐธรรมนูญไว้ในหมวดขององค์กรที่ใช้อำนาจทางตุลาการ เช่นเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสวีเดน รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสเปน รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐโปตุเกส รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐเม็กซิโก รัฐธรรมนูญเขตปกครองพิเศษมาเก๊าแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฟินแลนด์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐคิวบา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรบาเรนห์ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐบัลแกเรีย รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน

ซึ่งจะเป็นหลักประกันในความเป็นอิสระของพนักงานอัยการและก่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก
เป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างที่สุด

คำสำคัญ: องค์การตามรัฐธรรมนูญ / องค์การอัยการ / พนักงานอัยการ

Thesis Title	The Independence of Public Prosecutor's Organization Follows Provisions of the Constitution 2550 B.E.	
Author	Mr. Watthanapong Wongyai	
Degree	Master of Laws (Public Law)	
Supervisory Committee	Mr. Kullapon Ponlawan	Chairperson
	Asst.Prof. Chochart Sirinil	Member
	Dr. Puphar Actkapimarn	Member

ABSTRACT

Separating the authority of investigate and proceed criminal case from authority of judgment is belonged to judicial power which by regulatory agency processes investigation and prosecution in order to balance regulatory agency and judicial power. Prosecution agency has an regulatory proceeded an investigation and prosecution state criminal case which was belonged to judicial power. Therefore, the regulatory guarantees the freedom of practice for judicial power which there will not interfere and influence in any agency by prosecution action in 1955. Also, the constitution of Kingdom of Thailand, Act 255 in 2007 has accepted the freedom of practice according to prosecution action in 1955 by having the judicial power became a judicial agency of the constitution by the highest law. Moreover, it is a freedom in organizing personnel, budget, and any action from the regulatory.

The status of judicial organization of the constitution in 2007 is an independent regulatory agency. It balances public regulatory to be potential in protect people's rights and freedom which is not free agency by the constitution that absolutely apart from agency as any free agency by the constitution. In order to guarantee attorney, the action should be free in consideration without interference or influence from other agency or person by the constitution

the highest law of the country. It creates benefits in judgment provided to people most. Attorney agency should certify to be an agency that hold judicial power by constitution which separated from agency by constitution. It should indicate the law of prosecutor agency that agency of judicial power in constitution of other countries which certify prosecutor agency status according to its constitution.

Many countries have structured prosecutor organization as the judicial organization, with no separation to be “Independent Regulatory Agency”. It is fairly correct to modify the status of prosecutor organization as “Independent Regulatory Agency” as depicted in the Constitution of the Kingdom of Thailand 2007 A.D. from the Constitution of the Kingdom of Thailand 1997 A.D. However setting prosecutor organization, which is an organization under Thai constitution, as “Independent Regulatory Agency” having differed from judicial organization seems to be inappropriate structure.

Prosecutor organization, then, should be separately set as a special organization from “Independent Regulatory Agency”, but still an organization under Thai constitution, same as judicial organization by appending prosecutor organization related acts in judicial organization act. This concept is the same as what is shown in the many countries’ constitutions that placing prosecutor organization as an organization under constitutions at the same level of judicial organization. Being this status, Thai prosecutor organization is able to be a warrant for its officers to have liberty to carry on their works without intervention or influences under particular person or organization. With this, justice will definitely come to all of Thai people.

Keywords: The Organization of the Constitution / Public Prosecutor / Office of the Attorney

General